

Bränn avfallet till energi

(Hbl 4.12.2004)

Johanna Westman skriver (Hbl 1.12) intressant om avfall. Vad hon dock inte nämner är att enligt EU-direktivet 1999/31 får Finland år 2009 på avstjälningsplatser endast dumpa 50 procent av den avfallsmängd som dumpades år 1994. Enligt Finlands egen ännu strängare nationella avfallsstrategi skulle den dumpade mängden år 2010 endast få vara 10 procent av mängden år 1994!

Ingetdera målet kan uppnås utan en snabb nybyggnad av förbränningskapacitet. Sverige har 23 anläggningar, deras kapacitet ökas, de saneras och nya byggs. I Helsingfors planerar SAD i stället en absurd sorteringsfabrik "under tak och på maximalt miljövänligt sätt". Men denna fabrik löser inte problemet, i stället skapar den nya problem, främst arbetarskyddsrisiker på grund av farliga patogener från ruttet avfall.

Det "avfallsbränsle" som fabriken skulle producera är precis lika lämpligt eller olämpligt att förbränna som blandavfall eftersom fabriken till exempel inte förmår separera PVC-plast från klorfri plast. Enda möjligheten att producera ett någorlunda klorfritt avfallsbränsle är att inte slänga PVC-plast i avfallstunnan.

SAD skall förgasa avfallsbränslet termiskt vid ett kolkraftverk och därefter bränna avgasen i verket. Planen är riskabel eftersom förgasningstekniken är osäker. EU:s avfallsförbränningsdirektiv 2000/76 och Finlands avfallsförbränningsförordning 362/2003 kräver dessutom att hela kolkraftverket nu klassificeras som sopförbränningsanläggning. Vem betalar?

En viss källsortering krävs även när man har byggt en splitterny separat massförbränningsanläggning enligt EU:s ytterst stränga miljökrav. Material som har återanvändningsvärde eller är olämpligt som bränsle borde insamlas skilt, till exempel glas, metall, returpapper, PVC och problemavfall. Men en modern förbränningsanläggning tål nog en hel del av den oundvikliga mänskliga disciplinlösheten, huvudsaken är att majoriteten av människorna slänger rätt avfall i rätt bytta.

Däremot är separatinsamling av bioavfall och separathantering av avloppsvattenslam i framtiden meningslöst eftersom dessa material samtidigt utgör förnyelsebara bränslen och kan skyfflas in i pannan tillsammans med det övriga avfallet. Klormängden från koksaltet i matavfallet är försumbar. Vattnets ångbildningsvärme återvinns enkelt med kondensor och värmepump.

Kompostering och biogasgenerering av bioavfall från bosättning och av avloppsvattenslam producerar nämligen endast små mängder starkt förorenade gödselprodukter (bland annat tungmetaller) som absolut inte bör spridas i naturen. Biogasanläggningarna är visserligen slutna och producerar energi i form av biogas. Men komposteringsanläggningarna stinker och slukar elektricitet. Åk till Åbo eller Jyväskylä och snusa om ni inte tror.

Det finns ingen konflikt mellan minskning av avfallsmängden, återanvändning och energiutnyttjande. Sverige som förbränner mycket är bäst i EU på att återanvända. Samtidigt är det ingen brist på brännbart avfall, tvärtom finns det alltför litet förbränningskapacitet i Sverige.

Med avfallsförbränning kan Finland producera energi motsvarande elektriciteten från en kärnreaktor. Man behöver inte ens köpa utsläppsrättigheter för koldioxid. Nu ruttar prima bränsle på avstjälpningsplatserna. 80 procent är förnyelsebart, det vill säga härstammar från skog eller åker.

Jarl Ahlbeck

teknologie doktor

docent i miljövardsteknik

Åbo